

KIS LAP

1908. augusztus 30-án. Ára negyedévre 2 kor. Egyes szám ára 24 fillér. Megjelen minden vasárnap.

BESZÉLGETÉS. (Lásd a 135. lapon.)

Rákolti György utazása.

NEGYEDIK
FEJEZET
I.

REGENYES ELBESZELÉS

ABONYI ÁRPÁD.

(Folytatás.)

HARMADPÉL órai erős lovaglás után, éjjeli tizenegy óra tájban, Rákolti egy sziklás fensíkon megállította lovát s elégedetten mutatott kinyújtott jobb kezével délnyugot felé.

— Ott az első stáció, fiuk! Nines messzebb fél mérföldnél. Dandóczy és Kovács a mutatott irányba néztek.

Az immár magasan járó hold világosságában kibontakozó hatalmas látvány itt már aztán úgy meglepte őket, hogy az első percekben nem tudtak szóhoz jutni, a bámulattól.

A sziklák közelében ősrégi, ódon városka feküdt.

A házak egy része, keleti mintára, lapos födelekkel sugározta vissza a holdnak fényét, a katolikus templom tornya ó-byzáneci stílusban emelkedett a csillagos ég felé, s az egész városkában alig itt-ott pislogott egy-egy utcai lámpás. Balkézre a várostól azonban egész sor lámpás égett, s különböző színű — vörös, zöld, sötétkek — fénypontocskák csillogtak azon a nagy fehérségen is, mely közvetlen a város alatt kezdődött, s a távoli látóhatár homályos messzeségében tűnt el.

— Miféle város legyek ez, urfi? — tudakolta Kovács, midőn Dandóczyval együtt már jól kibámulta magát.

— Cattaro! kiáltotta Rákolti, s örvendő hangján megérzett, mennyire meg van elégedve, hogy utjának ez első állomását minden baj nélkül, szerenesésen sikerült elérnie.

— Hát az a szörnyüses nagy fehérség ott lenn, ugyan mi légyen? kérdezte Kovács. Mert hogy úgy nézem, mozog . . .

— Persze, hogy mozog, válaszolta mosolyogva az ifju. Az a »szörnyüses nagy fehérség«, Miska fiam, a tenger.

— Aunye, az árgyelussát! rebegette a legény, s nagy bámulatában szemei még tágabb karikára nyíltak. Hát lám, az ott a tenger! Jézus, be esakugyan rettentőképen széles egy víz! Nines annak vége sehol. Oda pillants Ferkó, az ott a tenger!

— Látom, válaszolta Dandóczy, most már jóval kevesebb kíváncsisággal, mint az imént.

— Csodálkozol-é, testvér?

— Szíp . . . szíp . . .

— Mert hogy ugy-é bizony, ilyet még sohse láttál?

— De bizony láttam én!

— Hol, te?

— Hát odáházsá, á piáeson.

— Ugyan ne figurázz, rongyos!

— Rongyos, nem rongyos, hunyorgatott szemeivel Dandóczy, de láttam, puntum! Egypiculát (tiz krajeárt) fizettem á pánorámásnak, ámiért béengedett. Még nyertem is a piculáért egy fogpiskálót. No, itten még ázst sé adnak, akármekkorá borju bámul is ázs új kapurá . . .

— Nem panoráma ez, testvér, hanem igazi viz! S haj, mekora! Holott én láttam a Marost, mikor most vagy négy esztendeje kiöntött Vásárhelynél, s aztán le egész Nyárádtőig meg Ugráig minden egy viz volt, hogy se elől, se hátul nem látszott semmi. De, ahajt csak most látom, igen szigoru (kiesiny) vala az a bolond áradat ehhez a szörnyüségés fehér esudához képest, akinek tenger az ő tisztelt neve.

— Szíp . . . szíp . . . Á panorámában is szíp volt. Ott is voltak gézshajók, akiken kémény vágyon és fistelnek.

Kovács Miska élénken fölkiáltott.

— Az ám! Ott vannak é a vizen! Három . . . négy, öt . . . kilene!

— Nyole, szólt közbe Dandóczy.

— Kilene!

— Nyole, ismételte, fejét rázva a cigány.

— Kilene, ha mondom! Hét, nyole, kilene . . .

— Nyole.

— Kilene, te poesék . . . vályogvető! . . .

— Nyole! . . . te finom poesolyakerilő virágsál . . .

Rákolti, ki eddig látésövéen keresztül nagy figyelemmel vizsgálta a cattarói kikötőt s a kisebb és nagyobb hajókat, melyek a tengeren horgonyoztak, véget vetett a vitatkozásnak.

— Nyugodj, Miska fiam, szólt rá a föl paprikázott legényre, Ferkónak van igaza. A kikötőben tényleg csak nyole hajó van és nem kilene. A legszélről horgonyzó nyolcadiknak éles árnyékrajzát nézed hajónak, de az csak árnyék.

— Mondtám, hogy nyole, szólt közbe biztos hangon a cigány. Kovács Miska elégedetlenül esóválta fejét.

— Macska-szemü kutyát már láttam, dohogta boszankodva, bár titokban bizonyos respektussal pillantott a mellette álló fekete Herkulesre, de bagolyszemü *trompétort* még nem. Te vagy az első. Kitől vetted a szemed világát, testvér? Hadd megyek ahhoz a füttyülőshöz!

— Nem a zsidótul vettem, a jó Isten adta. Ő sentsiges felsige tudja, hogy kinek mit adjon.

Rákolti Imre most visszatolta látesövét a tokjába, s elindította lovát a városka felé.

— Lépésben, fiuk! parancsolta az utána poroszkáló legényeknek. Van időnk, mert csak éjfélkor akarok a városba érkezni.

— Ide figyelmezz Ferke, piszkálta Kovács a cigányt: éjfélkor vetemedel be ebbe a esöndes városba. Kisértetjárás vagyon ez órában . . . elkapják fekete einkefogódat a manók, meg a seprün lovagló boszorkányok. Huhu . . . huhu . . .

Rákolti visszafordult a nyeregben és hátraszólt.

— Miska!

— Tessen parancsolni!

— Fogd be a szádat.

— Igenis, befogván! kiáltotta a legény, s a parancs megértése jeléül keményen szalutált (tisztelgett) az ifjunak, ki most kissé hátrább maradt, s elmondott nekik egyet-mást az előttük fekvő ősrégi, tengerpartí városkáról, melynek történelmi multja egészen a Krisztus urunk születése után következő VII-ik századba nyulik vissza.

* * *

A történelmi nyomozások szerint Cattarót a régi Epidaurus hellén város lakosságának egy töredéke alapította, kik a VII-ik században a szlávok ellen csatát veszelve, elhagyták romokban heverő városukat és ide az adriai (dalmát) tengerpart vidékére menekültek. Az általuk alapított városka — a mai Cattaro — a XI. és XII. században eléggé élénk kereskedelmi pontja lett az adriai tengerpartnak. 1358-ban Nagy Lajos magyar király uralma alá került és a magyar szent korona uralma alatt maradt egészen az 1526-ban bekövetkező mohácsi vészig, mikor is az egész mostani dalmát tengerparttal együtt a török félhold egyik *szandzsákja* (tartománya) lett.

A török birodalom világoralmának hanyatlása idején, 1684 körül, ismét magyar birtok lett, jelentőségét a XVIII-ik században

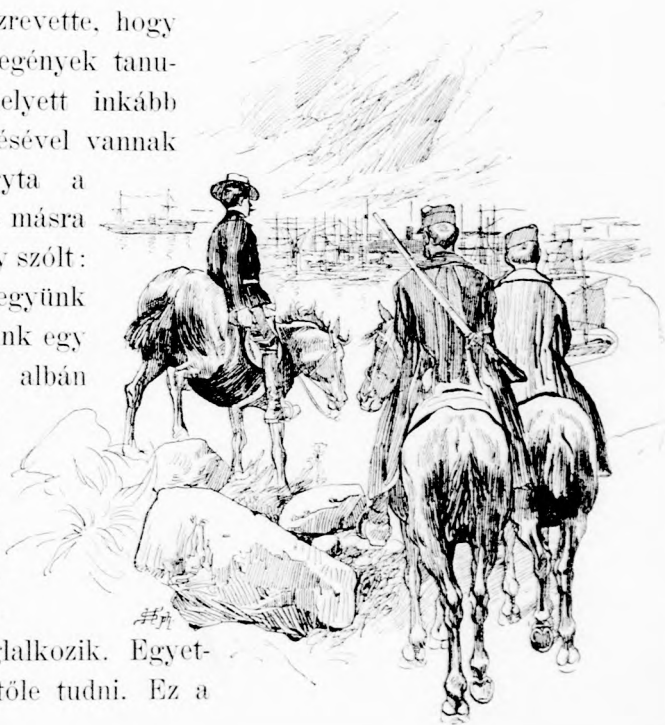
azonban végkép elvesztve, az osztrák tartományi városkák rangjára süllyedt, s az maradt a mai napig. Egyetlen és főnevezetessége a hadi kikötője. E hadi kikötő — bár a maga nemében elsőrangú — néha nagyon sok mindenféle tengeri járművet lát vizén a hadihajókon kívül, melyek itt horgonyoznak. Némelykor egész sereg görögországi, török, olasz, romániai, kisázsiai és egyéb szedett-vedett gőzös és vitorlás is ki szokott benne kötni, főleg ha az ilyen, nem mindig tisztességes célból és okból vitorlázó hajók parancsnokai megneszelik, hogy a tengerparti hatóságnak egyéb sürgetős és nagyfontosságú dolga akadván, nem ér rá velők foglalkozni és nem ellenőrizheti kellőképen a manipulációikat. Ez főleg a cattarói vásárok idején szokott megtörténni, s ezért a vásáros hónapokban: decemberben és júliusban, a kikötő képe többnyire rendkívül tarka.

Most is sok mindenféle jármű horgonyzott a vizen. Kovács Miska csak a nagy hajókat számította össze, a kisebbek jóval messzebb, lenn, a rakódók végén, a kikötőnek ugynevezett »nyilt« — minden tengeri járműnek egyaránt megnyitott — részén horgonyoztak, s még ilyenkor, éjjel felé is ugyanesak zsvajgott rajtuk a lárma.

* * *

Midőn Rákolti észrevette, hogy az utána poroszkáló legények tanulékony figyelmezés helyett inkább pipáik buzgó megtömésével vannak elfoglalva, abba hagyta a hiábavaló kioktatást, s másra fordítva a beszédet, így szólt:

— Éjjel után bemegyünk a városba és fölkeresünk egy Bráz Dragutin nevű albán embert, aki a ti kapitányotoknak régebben személyes ismerőse volt, s most itt Cattaróban hajózási ügyenkösködéssel és mindenféle kereskedéssel foglalkozik. Egyet-mást meg szeretnék tőle tudni. Ez a

Dragutin évekig élt a nyugatafrikai Angolában és Bihében. Jó tanácsokat adhat, s ez sokat ér.

— Azonban, ha bótos ez a Dragutin, kotyogott bele Kovács, ne tessék elfeledni, hogy az errevidéki hitehagyott bótos ki szokott ám löni az ablakon, ha ki éjszaka kopogtat ő nála portékáért.

— Mesebeszéd, Miska fiam!

— Nem a, instálom! Vélem esett meg a dolnje-tuzlai lógerozás idején, hogy izé . . . kicsit jókedvem szottyánván, eltévesztettem a kaput, s az egyik ottan lakozó pogány kapuját tanáltam megdöngetni. Hát nem rám löve az istentelen? De bizony kidurrantott az a rácsos ablakon, s kevésbe mult, hogy a golyóbies, egy paraszthajszál híjján, éppen a fejembe nem vetemedék. Hát ilyen rossz-máju emberek ezek!

Rákolti mosolyogva nyugtatta meg az aggodalmaskodó legényt.

— Ne félj, Miska fiam! Az én albánom tudja, hogy jövök.

— Ahán! Az más.

— A te pogányod sem lött volna rád, ha tisztességesen és illedelmesen kopogtatsz házának ajtaján, amint becsületdudó katonához illik.

Kovács Miska ráhagyta, hogy ez igaz.

— Mert biz' én, követem alásson, döngetvén az kaput, söt rugdosván is az bakkancsom sarkával, s azt énekelvén, hogy »nyisd ki rúzsám az ajtót!« . . . Erre a fájn nótára aztán egyszer csak kinyílt a hátulsó kis ablak és bumm! . . . kilőtt a pogány, hogy sohse kapjon sós husra vizet . . .

— Ebből csak az a tanulság, hogy jó, ha mindig illedelmesen viseled magadat. Enélkül az életben még soha senki sem vitte semmire és ez rendén is van.

(Folytatása következik.)

ARANY KALÁSZOK.

A kötelesség a fogával marja s érzékenyen megsebzí azt, aki fut előle; de enyhén öleli, aki teljes szívvél él neki.

Dóczy Lajos.

*

Az ember legbiztosabban csak magára számíthat.

Schiller.

*

A földi életben csak egy erkölcs van és ez az *igazság*, valamint csak egy nyomoruság és ez a hazugság.

Feuchtersleben.

*

Ami csak félig jó, az egészen rossz.

Echegaray.

*

Tanul, aki tanít.

Seneca.

BESZÉLGETÉS.

(Képpel a címlapon.)

Apa.

*Kell-e fiam friss sütemény,
Kell-e torta, kell-e fánk?
Itt a boltja s jó gyerekeknek
Nincsen, amit ne adnánk.
Te meg Pali jó gyerek vagy.
Nem tagadom előtted;
Jól is tanulsz, pajkos se vagy.
Ember lesz még belőled.*

Pali.

*Megköszönöm édes apám,
De süteményt nem kérek.
Mert én bizony otthon sütött
Kenyérrel is megélek.
E kenyérrel semmiféle
Jó sütemény nem ér fel.
Mert jó anyám dagasztotta
Az ő áldott kezével.*

*Hanem, ha már venni akarsz
Ajándékot jó apám:
Kérnék egyet... semmiféle
Süteményért nem adnám:
Olyan könyvet kérek tőled.
Hol hőskrül hallhatok:
Nagy hőskrül, kiket aztán
Mintáimnak vallhatok.*

Apa.

*Helyes fiam! Amire kérsz,
Nagy örömmel teszem meg:
Azt a könyvet jól ismerem
S nem először veszem meg.
Hejh, be sokszor elolvastam,
Lelkesedve, örülve.
Majd búsulva s két szememből
Fájó könnyüt törölve.
Hőse ezer! Harcaikban
-Száz diadalt aratnak,
Viharokban, mint a szikla
Rendületlen maradnak...
Megtörténik minden benne.
Ami dicső történhet...
S ez a szép könyv, nem más, fiam,
Mint a Magyar Történet!*

Roboz Andor.

INNEN-ONNAN.

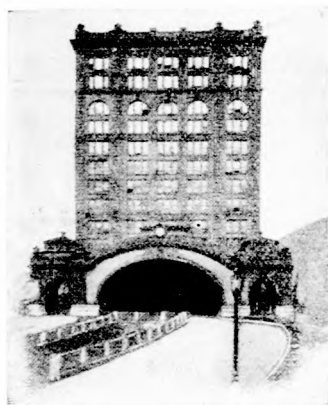
Jules Verne (olv. Zsül Vern.) Nem hiszem, hogy e név ösmeretlen lenne előttetek. Vagy ki nem olvasott volna közületek Vernetől regényt? Olyat, amelyikben a hős ismeretlen világok felé utazik, vagy repül, a holdba löveti föl magát, avagy a föld középpontjára süllyed?

A nagy francia íróról, aki megírta az »Öt hét léghajón«, »A földről a holdba«, »Grant kapitány gyermekei«, »Sztrojoff Mihály utazása«, »Utazás a föld központja felé«, »Utazás a föld körül 80 nap alatt« »Negyvenezer mérföld a tenger alatt«, című regényeit, az a szomorú hír szárnyalt világgá, hogy öreg napjaira megvakult. Arra a sorsra jutott tehát, amelyre Homérosz, a nagy görög költő és Milton, a híres angol költő, aki öregségében szintén teljes vakságban élt. Verne a költészet és képzelet szárnyain utaztatta regényeinek főalakjait s velük majdnem minden nemzet ifjúságát ismeretlen tájak és világok felé, de mindig úgy, hogy a természet csodás tüneményeit valóságnak magyarázta s a természettudomány alap-igazságait meseköltésébe szötte bele. A hetvenöt esztendő irónak szürke hályog nőtt a szemén, amit az orvosok operáció útján el akartak távolítani, de Verne nem engedte. »Hetvenöt esztendő vagyok — így szólt — eleget láttam, ujat nekem e föld már nem mutathat, az álmokat pedig látni fogom ezután is.« Még csak az az egy óhaja volt az agg regény-irónak, hogy századik regényét, amellyel most készült el, befejezhesse. De már az utolsó fejezeteket diktálnia kellett. Különben Verne nagyon jól érzi magát és igen kellemesen tölti napjait leányával és vejével az amiensi kastélyban.

*

Fésű — tejből. Németországban most egy érdekes találmánnyal kísérleteznek. Egy német vegyész ugyanis olyan módszert talált ki, amelynek segítségével a tejet keményre lehet változtatni és minthogy ebben az állapotban jól faragható: különböző disz-tárgyakat lehet belőle csinálni. Az új anyag hasonlít a celluloidhoz, de az előnye e fölött az, hogy szagtalan és nem fog tüzet. Egy hamburgi gyáros már készített is belőle fésűt, szivar-szipkát és dominokockákat. A kövesített tejnek a feltaláló galalith (tej-kő) nevet adott. Vajjon nem lehet-e azokat a tejből készült fésűket, meg dominó-kockákat — meginni?

*

KÖZPONTI PÁLYA-UDVAR PITTSBURGBAN.

Pittsburg, a vas-város, Észak-Amerika Pennsylvania államában van. 1800-ban alig 1500 lélek lakott benne, ma már 321,000 lakosa van. Pittsburg az acél- és vasipar terén első helyen áll, mert mindenféle vas-gyártmányok és gép-gyárak első rangu városa. A pittsburgi hajó-gyárból került ki az első gőzhajó. A régi város épületei lassankint eltűntek és helyüket bámulatos építészeti alkotások foglalták el. Épületein fát, téglát mind a vas helyettesíti. Ide s tova husz éve, hogy Amerikában vas szerkezetű házakat építenek. Ez az úgy nevezett acél-építkezési módszer, melyet először a Juller György és társai kezdettek meg. Ez a cég ma is a világ legnagyobb építő vállalata. A vasházak építésére vonatkozó megrendeléseket épp úgy fogadja el, mint nálunk egy szabó az új ruhára szóló megrendelést.

A megrendelő pld. azt mondja: »Szükségem van december 15-én egy harmincöt emeletes épületre teljesen készen, berendezve.« Megkötik a szerződést és öt hónap múlva a tulajdonos bevonulhat hatalmas vas-palotájába.

Jelen képeink ilyen óriási házakat ábrázolnak. Az egyik a központi pályaudvar Pittsburgban, a másik egy tizennyolc emeletes palota.

*

Iszákos állatok. Régóta ismert dolog az, hogy az állatok között sok van olyan, amelyik szereti a szeszes italt. Párisban egy állatvédő most indítványt tett arra nézve, hogy az

állatokat is be kell vonni a szeszes italt tulságosan élvezők ellen alakult egyesületekbe, ha csak nem akarjuk, hogy szemünk láttára pusztuljanak el. Ez minden esetre tulzott dolog, de annyi bizonyos, hogy például az elefánt minden alkalmat felhasznál, hogy lerészegedjen. Megfigyelték sokan, hogy az elefánt gyakran betegnek tettei magát, csak hogy valami pálinkaféle orvosságot kapjon. Az asziai népek másképp fogják fel az állatoknak ezt a gyöngeségét: nem akarják leszoktatni, hanem még inkább elősegítik őket a szeszes italok élvezésében és hasznot húznak belőle. A négerék például úgy fogják a majmot, hogy pálinkát adnak neki. Mire lerészegszik, könnyű szerrel megfoghatják. Egy angol kutató szerint a ló a legszenvedélyesebb ivók egyike. Ha valahogy sörgyárba vagy pálinka-főzőbe kerül, megiszik minden szeszes italt amelyhez, csak hozzáfér.

Falu a tűzhányóban. Az Aso-San nevű, év-századokkal ezelőtt kialudt japáni tűzhányó-hegy tölcserének szikla falaiban több mint 20,000 ember lakik, kik ott magukat teljesen jól érzik s a külvilággal csak ritkán érintkeznek.

TIZENNYOLC EMELETES PALOTA PITTSBURGBAN.

AVENTÁLIOS

Irta Mendelényi Béla.

HEJ! Réges-régen történt ám ez is. Meg nem is ezen a vidéken. De nem ám! Hanem hegyen tul, völgyön tul; még a Rebék krumpli-csöszék nádfedelű pajtáján is tul vagy két kő-hajításnyira.

Mert ott kezdődött az a rémséges nagy erdő, melynek eleje volt, de vége bizony alig; meg aztán akkora szörnyeteg nagy fák voltak ebben az erdőben, hogy láb-ujjhegyre állva sem igen lehetett meglátni a fák tetejét, a derekukat meg dehogyan érte volna át öt ember, mikor három is alig, hogy átérte.

Szó, ami szó: itt lakott egy szegény ember. Mit? Szegény? Még a templom egerétől is kölcsönbe kérhetett volna, olyan szegény volt. Hanem gyerek az annyi volt a háznál, hogy bizony se szeri, se száma.

De hát miből élt ez a szörnyen szegény ember? Istenem, hát nézte a napot, közbe meg fát vágott.

Gondolhatjátok, hogy ez bizony sovány kereset, nem is sokat hoz a konyhára. Sőhajtozott is a szegény ember eleget, hogy azt mondja:

— Hejh, édes jó Istenem, de meg is teremtettem ezzel a sok ház-néppel!

Hallgatja egy darabig a legnagyobb fiu, aztán csak elő áll ám:

— Éd's apám, mit sohajtoz kee?

— No fiam, mondja a szegény ember, te is jobban tennéd ám, ha kenyér után néznél, semmint hogy körültem böstörködöl.

— Hászen nézni néznék én, de merre nézzek?

— Ameddig a szemed ellát. Most hát eredj, keresd meg a keresztapádat, oszt' kérj attól vagy egy jó szót.

— A keresztapámat?

— De azt ám. Hiszen táltos az öreg! Az mindent tud.

— No, ha így van, mondja a fiu, hát egyet sem fordulok, hanem megyek a keresztapámhoz. De merre is lakik az a vén táltos, már mint az én keresztapám?

— Hhaj fiam, ha én azt tudnám, már régen elballagtam volna hozzá.

— No az se' baj! Megkeresem én.

Igy a fiu. Aztán csak a nyakába kerített egy tarisznyát, és azzal se' té, se tova, csak be egyenesen az erdőbe.

Ment, ment, mendegélt. Harmadnap ugy elbódorodott az erdőbe, hogy bizony nem tudta, merre van tüled, merre hozzád.

Meg azután el is fáradt a fiu. Éhes is volt, vizet sem látott már vagy másfél nap óta. Hát elszontyolodott, de nagyon. Amint ott tüprenkedik, csak elibe toppan egy vak nyúl.

— No, mondja a fiu, te is futnál ám, ha látnád, merre.

— Bizony fiam, ugy van. Hanem hol jársz te erre, ahol még emberfia eddig meg nem fordult.

— Hol-e? Hát a keresztapámat keresem, a vén táltost.

— Azt-e? No gyere, én éppen hozzá készülök, hát elvezetlek.

Mentek, mentek így kettesben, de nyolcat sem léptek, már elibük bukfencezett egy süket mókus.

— No, mondja a fiu, ez is biztos, hogy a vén táltost keresi, mert süket.

— Ugy van, mondja a mókus; látom, egy uton vagyunk, hát veletek tartok.

Mennek tovább, hármában. Hamarost rájuk köszönt Isten jó nap!-pal egy sánta kigyó is. Ez is a vén táltost kereste, hát ezt is maguk közé vették uti-társnak.

Vagy három heti utazás után eljutottak egy rémséges nagy barlanghoz.

De micsoda sokadalom volt itt!

Rekedt pintyőke, béna papagály, étvágyhiányban szenvedő farkas, vak tengeri rák és mell-beteg hód, eszós jeges-medve hemzsegett, sipákolts és nyögdiélt ott.

Mind, de mind a vén táltoshoz jöttek, hogy segítsen bajukon. Mert az öregnek nagy hire volt messze környéken.

Körül nézett a fiu a nagy sokadalomban.

— Ha én azt lesem, gondolta, míg ez a sok nyavalyás elhápogja ügyét-baját, akkor hiszen várhatok!

Nem is várt, hanem előre furakodott; oda, ahol egy óriási fatönkön a vén táltos ült, aki intézte a tengernyi sok nép ügyét-baját.

— No fiam, ripakodott rá a vén táltos, neked mi bajod?

— Hej, keresztapám, kigyelmed tudhatná azt legjobban.

— Én-e?

— De ugy ám. Hát nem igen van mit harapni a háznál.

— Nincs-e?

— Hiszen éppen azért jöttem kigyelmedhez, mondana egy okos szót, vagy adna egy karéj kenyeret, de nagyot, mert ez többet érne.

— Jól van, mondja az öreg, nesze hát kenyér.

Azzal oda ad egy jókora karéj kenyeret a fiunak.

— No, keresztapám, már most adjon hát hozzá egy olyan bicskát is, amelyikkel ezt a csitri kenyeret szétozthassam testvéreim között.

— Hányan vagytok?

— Hányan? Mint a rosta lika, de még kettővel több.

Megesóvalta erre a fejét a vén táltos és azt mondta:

— Fiam, olyan bicskát én nem tudok adni. Hanem nesze egy marék buza; ha ezt elvetitek, lesz annyi gabnátok, hogy három házba sem tér bele.

— De hát addig mit egyék az én sok testvérem, míg a marék búzából kenyér lesz?

— Mit? Hát egyetek meg engem! kiáltotta dühösen a vén táltos. Mit szaporítod a szót? Nem látod, hogy ez a rémséges sok nyavalyás állat mennyire türelmetlen már?

És ugy is volt. A sok tökéletlen barom mind visitott.

— Ez már mégis csak sok, ennyi beteget megváratni egy olyan miatt, akiknek semmi baja sincs!

— Micsoda? kiált a fiu; hát így segít ki kend, keresztapám, minket a bajból? No

jó! Mos
ide teng
már vag
eszünk á
csak a k

Let
állat köz
de még
valamen
a fülbe

— F
haditott
de nem
ezt akár
pattoga
három s

Megk
utnak e

Gyer
kukoric
gény er

Mics
a sok
annyi v
máig is

Inne
pattoga
cárért e

Hát
három

APRO

Törp
a tevék
részébe
fordul
dig tar
nem ré
Az egy
kilót r
4 hüve

Óriá
délkele
állatot
békát,
tak rá.
bül ma
tünik

jó! Most megyek egyenest haza; hozom ide tenger sok testvéremet, akik nem ettek már vagy öt napja. Hanem aztán meg is eszünk ám minden teremtettt élő lelket, aki csak a körmünk közzé akad!

Lett erre a szóra riadalom a sok beteg állat közt. Egy sem várta az orvosságot, de még a jó tanácsot sem. Ugy szétfutott valamennyi, mint ha tüzes-tapló lett volna a fülében.

— Fiam, mondja a vén táltos, megsza-
badítottál ettől a sok ügyes-bajos állattól,
de nem is leszek hálátlan. Nesze egy rosta:
ezt akár meddig rázod, mindig hull belőle
pattogatott kukorica. De a kukorica közül
három szem mindig aranyból lesz.

Megköszönte a fiu a rostát, s azzal
utnak eredt haza.

Gyerekek, micsoda pazar pattogatott
kukorica-lakoma kerekedett otthon a sze-
gény ember házában, mikor a fiu hazaért!

Micsoda? Az egész familia meghízott
a sok pattogatott kukoricától. De meg
annyi volt, hogy árulni is kezdték. Még
máig is árulják.

Innen van aztán, hogy olyan olesó a
pattogatott kukorica. Hiszen egy kraj-
cárért egy kalapra valót adnak.

Hát csak azon igyekezettek, hogy a
három arany kukorica-szem közül valami-

képen a ti kalapotokba is bele pörögjön
vagy egy, mikor egy krajcárért pattoga-
tott kukoricát vesztek.

És akkor jusson eszetekbe a vén táltos,
mert hát biztos, hogy az ő rostájából
került ki az a szem arany kukorica.

Szentül úgy lesz, hogy onnan.

Ha nem hiszitek, járjatok utána.

APRÓSÁGOK A TERMÉSZET VILÁGÁBÓL.

Törpe tevék. Valamint az emberek közt,
a tevék közt is van törpe. Perzsia nyugati
részében teljesen fehér szőrű törpe teve sok
fordul elő. A perzsa sah udvarában min-
dig tartanak néhányat. Ezek közül kettőt
nem rég a német császárnak küldött a sah.
Az egyik teve 27 hüvelyk magas és 30
kilót nyom, a másik még kisebb emennél
4 hüvelykkel.

*

Óriási teknős-béka. Az afrikai partok
délekeleti szigetein egy eddigelé ismeretlen
állatot fedeztek föl. Az óriási teknős-
békát, melyre Galopagos-szigetén bukkan-
tak rá. Mint ha a vízözön előtti bibliai idők-
ből maradt volna fenn ez az óriás, olyannak
tűnik fel a szemlélő előtt és szinte félel-

metes látványt nyújt. Hossza 160 cm., tehát
a rendes közép termetű ember magasságá-
val egyezik meg; szélessége 130 cm., magas-
sága pedig 100 centimeter.

Madagaskár és a körülötte levő sziget-
világ hazája az óriás elefánt-teknősnek.
1598. márciusban egy hajós kapitány akkora
teknős-békát fogott, melynek teknőjében
hat ember is kényelmesen elfért. Ami
pedig a sokaságát jellemzi, arra nézve föl-
jegyezték, hogy néha 2000—3000 darabot
is találtak egy csapatban.

*

Az állat hangja. Egy francia tudós,
egész kis kötetnyi tanulmányt irt az állatok
hangjáról — zenei szempontból. Nem a
madarokról szól a könyv, hanem a négy-
lábúakról. A tudós szerző nagy elismeréssel
szól a ló hangjáról, mert szerinte ennek

van a legzengőbb hangja minden állat között, a nyiritése átöleli az egész skálát, a nélkül, hogy csak egyetlen félhang is kimaradna belőle. Az állatvilág primadonája azonban mégis a majom. Hangjának terjedelme egy teljes oktáva, ezt *előnekl*i kifogástalanul fölfelé és lefelé. A szamárnak sincs oka röstelkednie, neki is majdnem olyan szép hangja van, mint a lónak. A kutyának, a szerző szerint, nem természetes hangja az ugatás. Vad és szabad állat korában a kutya nem ugatott. Ez a mostani hangja a sok évszázados szolgátságban megkopott és megfakult maradványa egykori hangjának. Szóval, a kutya az állatvilág olyan énekese, aki elveszítette a hangját.

A nyirfa, mint villámhárító. Azt tartják: csalánba nem üt a mennykő. A mennykő

ezt bizonyára *megvetésből* teszi, de azért e miatt a csalánnak nincs oka bosszankodnia. Különben, egy amerikai lap szerint, a csalánnak ebben a sorsban társa is akadt: s ez a nyirfa. Ebbe se üt bele a mennykő. E lap szerint a réz-bőrűek vihar idején nyirfák alá menekülnek. A dolognak lehet valami alapja, mert a különböző fa-nemek a villámcsapás veszedelmét illetőleg nagy eltéréseket mutatnak. Mialatt például bükkfát egyszer ér a villám, tülevelű fákba 16-szor, a tölgyfákba meg 54-szer csap bele. A veszedelem egyrészt a fa villámos vezetőképességétől, másrészt pedig a gyökerek formájától és attól függ, hogy milyen a talaj, amelyben az illető fa-nem legjobban tenyészik. Az idézett amerikai lap azt állítja, hogy Tenesseben eddig még soha fűzfába nem csapott bele a villám, de kérdés, hogy van-e fűzfa egyáltalában Tenesseben?

A MEGBÜNTETETT ZSUGORISÁG

vagy

SANYARÓ VENDEL KALANDJA.

1.

2.

3.

LAKOS-

5.

4.

6.

LAKOS ALFRED
1903.

MESE A GAZDAG JÓBRÓL.

RÉGES-RÉGEN, messze-messze: élt egyszer egy öreg ember. Nem írhatom, hogy rozoga viskója, kicsi földje és tarka tehene volt csak egyetlen vagyunkája, amelyből életét tengetnie kellett. Sőt inkább! Volt diszes háza, nagy szőlős-kertje és birtokát még a legtüzesebb ló sem bírta volna fél nap alatt körülfutni. És mind ennek tetejébe volt jó felesége, voltak szorgalmas, kedves gyermekei. Nem látott az öreg ember semmiben sem szükségét; egy szóval: boldog, igen-igen boldog volt.

De mint minden boldogságnak, ennek is csakhamar vége szakadt. Egy napon Isten kiküldött ark-angyala vissza tért a hirrel, hogy messze tájakat bejárt már, de olyan boldog, megelégedett, istenfélő embereket nem látott még, mint az öreg Jóbót és az ő családját.

Az Ur a fejét rázta.

— Könnyen lehet az istenfélő, megelégedett és boldog, ugymond az Ur, akinek a mindennapi kenyérért nem köll véres verejtéket hullatnia. Csapásokkal fogom sujtani, és ha rossz sorsban is állhatatos, istenfélő marad, akkor fényes lesz a jutalma: kétszeresen adom vissza neki, amit tőle elvettem.

Az öreg Jób pedig egy szép este kiült háza elé, rágyújtott hosszú pipájára és beszélt csodás meséket gyermekeinek, akik feszült figyelemmel hallgatták. És amint az apa meséjében az Isten éppen megalázta a gonosz gazdag embert és földhözragadt szegénnyé teszi: jön ló-halálában a bojtár, porosan, piszkosan és a futástól izzadva és jelenti, hogy amint a nyáj éppen a korpási réthez ért, hogy a kövér fűben kedvére legelhessen — a szomszédos erdőből hirtelen üvöltés hangzik . . . néhány pillanat multán egész farkas-csorda támadta meg a nyáját. A gyönyörű juhok mind egy szálíg oda veszttek, egytől-egyig felfalták őket a vadállatok. Maga Jób is alig menthette meg életét. Zilált haja, tépett gunyója, az arcáról lecsorgó verej-

ték-csöppek tanuskodtak róla, hogy igazat beszél. És az öreg Jóbnek egy hajszála sem rezdült meg, egy izma sem rándult meg, hanem kezeit össze kulcsolva fölkeltek székéről és az égre pillantva rebegé:

— Az Ur adta, az Ur el is vette; áldott legyen érette az ő szent neve!

Multak a napok, hetek, hónapok. Isten mind-ujabb csapással látogatta meg Jóbót. Legszebb lovai egymásután pusztultak el, sertései közé vész ütött és mind oda veszett, bő termését tönkre verte a jég-eső, egy zivataros nap meg a villám a házába csapott bele és elragadta legkisebb, legkedvesebb gyermekét. Így lett szántó-földjéből kietlen sivatag, pompás házából baglyok és vércsék tanyája, magából pedig földhöz ragadt szegény ember. Szeretett volna elvándorolni messze-messze; távol attól a tájtól, melyhez annyi bús emlék köti. De lábai nem engedelmekedtek már. Övig érő ősz szakála és hófehér haja munka és gond között eltelt hetven évről tanuskodtak. Csakládja megmaradt tagjaival csöndesen megköllött huzódnia egy istállóban, mely egykor lovainak volt lakhelye. Ez sértetlen maradt.

Fenn az égből pedig így szólt Isten ő egyik angyalához:

— Leveszem Jóbról sujtó kezemet, mert balsorsában is becsületes, állhatatos maradt. Térítsed meg neki mindazt kétszeresen, háromszorosan, amitől megfosztottam. Megjutalmazom őt és egész nemzetségét; gyermekeit és unokáit is, mert kedvem telik az igaz, becsületes emberben.

* * *

Az angyal leszállt a földre és teljesítette Istennek parancsolatát. Jób vissza nyerte minden vagyonát és köztük a legtöbbet ért: egészségét is. Csak elhalt legkedvesebb gyermekét nem kaphatta vissza. De ez az ő édes atyjának megjelent álmában és beszélt neki arról, az Ur mennyire kedveli őt, Jóbót és egész háza-népét. Még sok évvel később is mesélte dédunokáinak Jób az élete történetét, amely hányatott volt, de Istenbe vetett bizalmát fönttartotta.

Gyuri bácsi.

K
C

Ha
tod:

E b
és fölt
adják.

1.
2.
relí o
3.
men
4.
Töbl

Itt

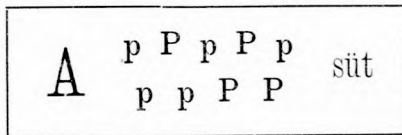

FEJTŐRŐ.

Kép-rejtvények.

Betű-rejtvény.

Fogas kérdés.

Ha leírod: mássalhangzó; ha megfordítod: magánhangzó.

Betű-rejtvény.

É	E	É	E	= Étkezés
E	R	R	B	= Folyó
G	G	A	A	= Fa
D	D	B	U	= Madár

E bötök úgy helyezendők el, hogy balról jobbra és fölülről lefelé olvasva ugyanazokat a szöveget adják.

Rejtett nevek.

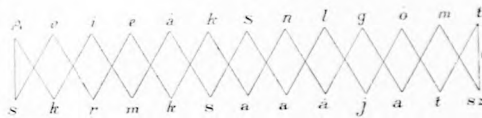
1. Füstöl a kattan Dorka.
2. Az ócska kanapét Erzsé jobb szereli az ujnád.
3. Mennyi könyv! Bátyádé valamennyi?
4. Eredj! Eléggé zavartál eddig is. Többé lakótársak nem leszünk.¹

¹ Itt kettő a rejtett név. F. b.

Háromszög-rejtvény.

Ó	Ó	Ó	I	= Sulymérték
L	O	L		= Jókai Mór
K	I			= Házi állat
R				= Magánhangzó

Villám-rejtvény.

A megfejtők között, a kihuzott nevek sor-rendjében: 3 korona-, 5 korona- s 8 korona-áru könyvet sorsolunk ki jutalomdíjjal.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« LXV. köt. 7-dik számában közölt rejtvények megfejtése a következő:

Kép-rejtvény: Kaszárnya.

Rejtett szavak: 1. Etele, tele, Etel.

2. Szék, ék; kész, ész.

Történeti rejtvény: Szent László.

Csillag-rejtvény: Isten áldd meg a magyart.

Szám-rejtvény:

1	2	3	4	5	= 15
2	3	4	5	1	= 15
3	4	5	1	2	= 15
4	5	1	2	3	= 15
5	1	2	3	4	= 15

Csiga-rejtvény: Sok szakács elsózta a levest.

SZ

K A R

SZ A B A D

Kereszt-rejtvény: SZ A B A D K A

R A D N A

E K E

A

Megfejtők: ¹ Balás Katica, Könyöki Ilona, Izolda és József, Hatschek Adrien, Csics Rózsika és Ancika, Réz Lolla és Marcsa, Meller Mici, Lázi, Teresi, Manó és Andor, Gaál Géza, Rosenfeld Vilmos, Török Béla és Szakmáry Géza,

¹ Aki valamennyit hibátlanul fejtette meg, annak nevet dütt betűvel nyomattam.

Péterfi testvérek, Rakovszky Menyhért, Ohmura Etel és László, Zlinszky Pista, Krámer Irén, Szigethy Nellike és Tibor, Szemere Margit és Viola, Holényi Terike, Szabó Gyula, Mérey Dalma, Ströbel Ernő, Schmidt Melanie és Pista, Szemző István, Kubinyi Irénke, Feld Sára, Hatsch Emmy, Ella, Ilona és Emilke, Thyll Lacika, Materny Rózsa és Margit, Erdődy Leona, Endrényi József, Benyovszky Pistike s Béluska, Imreh Juliska, Igmándi Tercsi, Kata és Elek, Lustig Sandor, ifj. Metzger Ede, Wittmann Erzsí, Szénásy Marianne, Erzsí és Pista, Weinberger Ilonka, Jurenka Irén, Plenczner Adí, Pécs Mariska, Czukrasz Zoltán és Gyuszi, Paulik Irike, Veith Margit, Györffy Ilonka, Fischl Frici, Babics Madelaine, Fürst Sári és Magda, Reinisch Ilonka, Stössel Manó, Nowody Antal, Matskási Magda és Márta, Hanvai Ilonka, Hefty Paula, Wágner Elzi és Jenő, Tischler Mici és Lajos, Herzfeld testvérek, Humayer Erzsike, Heim Árpád, Nemes István, Milutinovics Corinna és Janka, Könyöki Matild és Józsi, Gerçay Lilike, Ország Sándor és Géza, Szerencsy Kata és Árpád, Bleuer Pál, Szigeti Antal, Sárfy Erzsí, Gerber Erzsí, Klára és Magduska, Makray László, Faragó Ilonka, Boczkó Béla, Rothmüller Miklós, Strasser Pál, Onódy Irén, Pap Lilike és Gizike, Medvei Mariska, Makarevicz Ilonka, Engel Mariska, Plenczner Ada.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén: 3 korona áru könyvet nyert **Holényi Terike, Modor**; — 5 korona áru könyvet **Kubinyi Irénke, Erdő-Tarcsa**; és 8 korona áru könyvet **Igmándi Tercsi, Kata és Elek, Budapest**, kiknek az illető könyveket a kiadóhivatal megküldi.

A **KIS LAP** LXV. köt. 6-ik számában közölt rejtvények megfejtését beküldték még: Polánszky Ilonka, Heim Árpád, Hatschek Adrienne, Schwalb Bandi, Szigethy Nellike és Tibor, Dukesz Barna, Fábry Pipi (?), Bleuer Pál, Szentpétery Béla, Ströbel Ernő, Polgár Annuska, Fülep Erzsí és Olga, Weinberger Ilonka, Materny Rózsa és Margit, Szerencsy Kata és Árpád, Berger Annuska, Makarevicz Ilonka.

* Ugyan-az, kinek halálát ebben a számban elsratjuk. F. b.

GYÁSZ.

Hull már a tavasz lomb s hervad a virág. Ilyen virág volt

Gervay Lilike

is. A 11 éves leányka nevével sűrűn találkozott a *Kis Lap* rovataiban, s most sajna!... ebben a gyász-rovatban is látjátok a nevét annak, kit a hő szülei szeretet, a testvérek hűsége s a rokonok ragaszkodása sem birt megmenteni a haláltól. Angyalul szállott az égbe s áldva tekint le azokra, akiket életében legjobban szeretett.

Egy könnyel áldozunk az ő emlékezetének mi is.

F. b.

Ölyvedi Sándor. A Balatonnak sem apálya, sem dagálya. Ilyen változást csak a tenger mutat, az se végig az egész parton. Ha a Balaton erősebben hullámoz, a szél okozza. Ez már régen elült s a hullámok, melyeket fölkorbácsolt, még folyton nyugtalanokdnak. Rajzocskádat eltettem emlékül. — **K. Gy.** Kívánsága szerint történt, remélve, hogy ezentul óvatosabb lesz. — **Medvei Mariska.** No lám: elsőre is milyen jól sikerült. — **Erdődy Leona.** A jövő levelet már a bátyádtól várom, ami azt jelenti majd, hogy szerencsésen fölépült. Köszönetet mondok azonban neked én is, hogy szenvedő testvéredet megsegítetted. — **Vidovich Andrea.** Már a rajzművész ékes képekbe foglalja Ferke barátunk legújabb rugaszkodásait. Szüretre elétek lép. — **Balás Katicza.** Magadra vess, ha kimaradtál a sorsolásból. De hiszen: meg van adva annak a módja s idő is van előtted, hogy várhasd ohajtásod teljesültét. — **Könyöki Izolda.** Nem sokára felszabadulok s akkor sietek fel hozzatok. Sikerednek örvendek. — **Pécs Mariska.** Az ember szinte sajnálkozza szolgáltatja át a te szép kéziratodat a nyomdának, ahol bizony hamarosan összekeveri a szedőnek ólom-rozsdás, festékes keze. De már csak oda juttatom a csinos dolgozatot, ha annak a hegynek és tájának fényrajzát is beküldöd, amely táj ebben a képes levelező-lapok világban bizonyára meg is van már öröktive. — **Szenásy Marianne és testv.** Mind a három bevált és meg is jelen. — **Lokkai Izidor.** Mind egyik jól vannak azok megcsinálva, de a negyednapos mokus is kitalálná, olyan könnyű dolgok. — **Feld Sata.** (?) A te szegény árva veréb-főkádnak az esetén megilletődik minden érző szív, s közölném is, ha tisztában volnék annak a Joli kutyának a jellemével. Ma megmenti s óvatosan a szájába fogva teszi le a kis madárkát s másnap már... megeszi. Szívesen elismerem egyébiránt, hogy előadásod sima s idővel fogsz is közölhetőt írni. — **Szentpéteri Béla.** Sokszor megírtam már ebben a rovatban, hogy a pótolandó szók sem lehetnek el értelem nélkül. A te földványodban csak az *árnak* és *pernek* van értelme. A képrejtvényed még gyöngébb. — **Bleuer Pál.** Csak félévre való bekötési tábla van, mert az egész-éves kötet kellenél vastagabb volna. — **Veith Margit.** A megfejtők sorában ott lesz a te neved is. — **Weinberger Ilonka.** Annak az arczrésznek *áll* a neve két l-el. — **Mama.** Olvasás után levél megy. — *Több levélről a jövő számban.*

Társ-szerkesztő **ROBOZ ANDOR.**

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Budapest, Kerepesi-ut, 54. sz., Athenaeum-épület.
Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-társulat Budapesten.